

Odkaz

1/2025

Čtvrtletník Oddělení dějin kultury antitotalitního zaměření

„Volíme si život beze strachu.“

Milé čtenářky, milí čtenáři,

vstoupili jsme do třetího roku existence našeho bulletinu Odkaz. Podobně jako v ročnících předcházejících budeme i letos věnovat největší část osobnostem, které v době příprav a vydání slaví své kulaté životní jubileum. Nejinak je tomu i v čísle prvním. Na konci dubna oslaví své krásné osmdesáté narozeniny Petr Oslzlý. Renesanční osobnost, jejíž um zasahuje oblast divadelní dramaturgie, scenáristiky, ale i herectví a v neposlední řadě činnosti pedagogické. Svůj života běh naznačuje v krátkém rozhovoru, vybrané životní okamžiky pak rozprávají další pozvaní pisatelé tohoto čísla. Dcery Petra Oslzlého Markéta a Marta vzpomínají na bytové semináře, které se odehrávaly v jejich domácnosti ve druhé polovině 80. let 20. století. Probíhaly v dokonale utajené spolupráci s britskou Jan Hus Educational Foundation a s epicentrem bytových seminářů s britskými přednášejícími pak byly propojeny další aktivity nezávislého brněnského kulturního života. Z výtvarného světa přijela přednášet do Brna také Helen Ganlyová, oxfordská výtvarnice, která v Československu prožila i revoluční listopadové dny roku 1989. Více se dočtete v jejím článku. Opominout samozřejmě nemůžeme ani divadelní svět. Několik vroucných přání posílá svému příteli a kolegovi Ivo Krobot. Koláž osobních článků pak doplňují naše pravidelné rubriky. Dozvíte se o nové cenné akvizici fondu Jiřího Müllera. Vše je doplněno statistickými perličkami z loňského roku. Držíte v rukou zkrátka číslo optimistické, pestré a tvůrčí. Tak jak Petru Oslzlému sluší.

Petra Pichlová

Rozhovor s Petrem Oslzlým

Můžete nám představit své rodinné kořeny? Ovlivnili Vás rodiče v životním směřování?

Přesáhlo by rozměr tohoto rozhovoru, pokud bych líčil složité rodinné kořeny. Odpovím na druhou část otázky. Rodiče a jimi vytvořené rodinné prostředí podstatně ovlivnili mé životní směřování. Otec Albert Oslzlý se narodil roku 1908 ve Vídni, kde můj děda pocházející z jihomoravských Velkých Bílovic po vandru skrze německy mluvící země založil prosperující kožešnickou firmu a v roce 1912 ji přesunul do Prostějova. Otec, který měl ambici vysokoškolsky studovat, se musel nejprve vyučit u otce kožešníkem a v období krize jako dosti mladý pak rodinnou firmu převzít. Své vyšší ambice vložil do politických aktivit, stal se nejmladším prostějovským radním za Kramářovu Národní demokracii, stranu výrazně antikomunistickou.

Jste vyučený kovomodelář, vystudoval jste střední strojnickou školu, pak Fakultu strojní VUT. Jak jste se z tohoto technicky zaměřeného světa dostal k divadlu a následně na JAMU?

Strojařem jsem nikdy nechtěl být — jako chlapec jsem toužil být malířem, ale posléze jsem začal tíhnout k divadlu. Rodinnou kožešnickou firmu komunisté po únoru 1948 znárodnili a zničili, otec se pro ně v Prostějově stal výrazným třídním nepřítelem a mě v roce 1960 zakázali studium na střední škole. Hrozilo mi, že budu muset nastoupit do ostravských dolů, ale nakonec mi povolili jít do učení na kovomodeláře, což je elitní strojní zámečník tvořící modely pro slévárenské formy. Vzhledem k vynikajícímu prospěchu mě Sigma Lutín, kam jsem měl po vyučení nastoupit, vyslala na střední strojnickou školu. I když jsem po maturitě úspěšně složil talentové zkoušky na pražské DAMU, prostějovští komunisté mi povolili vysokoškolské studium pouze na VUT. Až v roce 1968 jsem se mohl přihlásit na brněnskou filozofickou fakultu a své divadelní a výtvarné tíhnutí jsem propojil ve studiu dvou oborů, kunsthistorie a divadelní vědy.

Na jaké období spojené s divadlem Husa na provázku vzpomínáte nejraději?

Ještě před Husou jsem byl za studií aktivním spolutvůrcem a divokým performerským hercem divoce experimentující br-

něnské divadelní skupiny Quidam, se kterou jsem v listopadu a prosinci 1968 vystupoval v Londýně, což bylo životně formujícím uměleckým startem. I proto jsem až posedle v Huse na provázku vkládal velkou energii do tvorby mezinárodních projektů. Největším z nich byla velká společná inscenace pěti evropských divadel *Together — Labyrinth of the World and Paradise of the Heart*, kterou jsme vytvořili v roce 1983 v Kodani. Následující rok jsme iniciovali *Společný projekt Cesty*, generační divadelní výpověď českých studiových divadel, v roce 1988 jsme pak spolu s HaDivadlem inscenovali radikálně opoziční scénický časopis *Rozrazil — O demokracii*, jeho představení jsme nejprve 17. listopadu 1989 v pražském divadelním klubu Na Chmelnici přerušili, abychom informovali o brutálním zásahu proti demonstrujícím studentům na Národní třídě, a na druhý den jsme zde spolu s HaDivadlem jako první česká divadla vyhlásili stávkou.

Vyjmenoval jsem jen tři patřící k jeho vrcholům, ale celý můj nejen dramaturgický, ale i herecký divadelní život byl protkán mnoha pozoruhodnými tvůrčími událostmi a inspirativní spoluprací se skvělými uměleckými kolegy a přáteli Scherhauserem, Tálskou, Polívkou, Uhdem, Krobotem, Morávkem, samozřejmě s Havlem a mnoha dalšími...

Čím Vás v životě obohatila zkušenost s bytovými semináři?

Když mi v patnácti zakázali studium a já z toho měl suicidální tendence, můj otec, který mě od dětství vychovával k demokracii, mi vysvětlil, že se nesmím komunistům vzdávat, ale aktivně se jim bránit. Proto jsem se angažoval v opozičních kulturních aktivitách a svoji divadelní tvorbu jsem vždy chápal jako boj za svobodu tvorby a uměleckého výrazu. A palčivě jsem pociťoval omezování svobody vzdělávání. Když tedy mě a mé ženě Jiří Müller navrhl, abychom začali organizovat bytové semináře, chápal jsem to přes všechna rizika jako životní dar. Od prosince 1984 přijížděli tedy britští přednášející a pro pečlivě vybranou skupinu stávajících studentů, ale i přátel umělců, jsme pořádali v našem bytě na Pionýrské ulici č. 21 semináře podzemní univerzity. V následujících pěti letech se tak u nás odehrálo kolem padesáti filozofických a politologických seminářů, ale na základě mé koncepce „faculty of arts“ též seminářů věnovaných literatuře, malířství, hudbě i architektuře. Spolu se svou ženou jsem byl jejich hostitelem i posluchačem zároveň.

Když jsem se pak po zvolení Václava Havla federálním prezidentem stal na dva a půl roku jeho poradcem a asistentem, nemohl jsem si lepší školu pro toto náročné poslání přát. A podobně významné, jak to dokládají jejich svědectví, to bylo i pro další účastníky naší podzemní univerzity, mezi něž patří — včetně mě — několik pozdějších rektorů, řada pedagogů, filozofů, politologů, aktivních umělců i politiků — mimo jiné Petr Fiala.

Na čem právě pracujete?

Jsem ve věku, kdy má člověk potřebu — a v jistém smyslu i povinnost — pokusit se zachytit své životní zkušenosti. V roce 2019 mi na JAMU vyšla česko-anglická publikace *Divadlo za Demokracii — Theatre for Democracy*, zachycující divadelní stránku listopadových událostí 1989, dva roky na to vydalo nakladatelství Books & Pipes knižní verzi mých rozhlasových *Osudů* a v současnosti své vzpomínání rozvíjím na pokračování pro *Divadelní noviny*. Také stále ještě vedu jeden z ateliérů dramaturgie a režie na Divadelní fakultě JAMU. A moc se těším na plánovanou další spolupráci s Bolkem Polívkou...

Petr Oslzlý před sochou Jana Šimka u Alžbětinské scény Divadla Husa na provázku v létě 2024, foto: Anna Sládečková

Domácí dobrodružství

V době, kdy se u nás konaly přednášky podzemní univerzity, jsme byly se sestrou ještě hodně malé, takže jsme obsahu přednášek moc nerozuměly. I když já jako starší (bylo mi v tu dobu tak 12 let) jsem se někdy vmáčkla mezi posluchače a pamatuji si, že mi především dalo velkou práci tvářit se chytře — to mi tehdy připadalo nejdůležitější. Naše nejvýraznější vzpomínky se ale vztahují k tomu, jak vypadal náš byt během přednášek. Celou podlahu naší velké předsíně pokrývalo množství bot, které si posluchači v té době ještě poctivě vyzouvali, a my jsme je musely při průchodu bytem pokaždé překračovat a přeskakovat. Navíc v celém bytě nebyla jediná volná židle, protože všechny byly přesunuty do obývacího pokoje, kde seděli hosté. Někdy ani židle nestačily a využívaly se k sezení i různé matračky včetně těch z dětského pokoje. Takže spát jsme šly až po přednášce, což nám ale vůbec nevadilo. Bylo to pro nás v podstatě takové dobrodružství, protože jsme s maminkou mohly připravovat občerstvení — hektolitry čaje a velké mísy pomazánek. Chystaly jsme společně spousty chlebičků a jednohubek a ty jsme pak na velkých tácech nosily do obývacího pokoje a musely jsme překonat nejen hradbu z bot, ale i svůj stud, abychom občerstvení dostaly na místo určení.

Přednáškami naše domácí dobrodružství nekončilo, protože přednášející zůstávali často spát v našem bytě, takže se po zbytek večera přesunula debata většinou do kuchyně nebo zůstala v obývacím pokoji, kde naši rodiče využívali každého okamžiku k tomu, aby promluvili s kapacitami, se kterými by jinak neměli možnost se setkat. Ráno jsme je samozřejmě potkávaly na cestě do koupelny a na snídani.

Přes všechen diskomfort nás to celé dost bavilo, a vlastně jsme se na každou přednášku tím pádem těšily. Díky tomu, že nás rodiče nijak nevyháněli, naopak nás zapojili do příprav, cítily jsme se být součástí týmu. Mladší Martička se coby šestiletá dokonce naučila pár konverzačních frází v angličtině, kterými nadšeně vítala zahraniční přednášející, což v některých účastnících vzbuzovalo obavu (naštěstí neopodstatněnou), aby se nepodřekla ve škole.

Táta to celé zaštiťoval svou přirozenou komunikativností, při které si ani na okamžik nelámал hlavu úrovní svojí angličtiny, a vždycky se proto domluvil dokonale.

Někteří přednášející nás nenavštěvovali jen v rámci bytových seminářů podzemní univerzity, ale přijížděli za tátou i v létě na chalupu. Jedním z nich byl například David Matthews, který se zabýval dílem Gustava Mahlera a s naším tátou projížděli místa s tímto skladatelem spjatá, především pak jeho rodný dům v Kalištích u Humpolce. Dalšími takovými byli Francis Dunlop anebo Helen Ganlyová — malířka z Oxfordu, která si námi dovedla povídat jako jedna z nás, i když byla o něco starší než naši rodiče, a u toho ještě kreslila krásné obrázky.

Po roce 1989 jsme jeli na několik týdnů do Anglie, kde se táta měl zdokonalit v jazyce. Byla to skvělá cesta, při které jsme navštívili mnohé z našich dřívějších hostů a snědli spoustu vařeného hrášku a neslaného lososa.

Markéta Sládečková a Marta Ondráčková

Markéta Sládečková (1974) absolvovala JAMU v Brně, kde studovala scénografii v ateliéru Jána Zavarského. Nejprve externě pracovala pro Českou televizi jako asistentka architekta, později se začala věnovat činoherní scénografii. Působí v mnoha divadlech u nás i na Slovensku (např. Národní divadlo Brno, Divadlo Petra Bezruče v Ostravě, Slovenské komorné divadlo Martin, Činoherní klub v Praze, Divadlo na zábradlí, Slovácké divadlo Uherské Hradiště a další). Příležitostně se věnuje i prostorovému designu, například v roce 2014 vytvořila podobu české expozice na Mezinárodním knižním veletrhu ve Frankfurtu nad Mohanem.

Marta Ondráčková (1981) vystudovala obor užitá malba na SŠUŘ a pokračovala studiem výtvarné výchovy, vizuální tvorby a francouzského jazyka na katedře výtvarné výchovy PdF MU. Absolvovala také studijní pobyt na École Supérieure des Arts décoratifs ve Štrasburku, kde studovala malbu u Manfreda Sternjacobu. Po ukončení studií vyučovala výtvarnou výchovu na Gymnáziu Matyáše Lercha a v současné době je pedagožkou na výtvarném oboru ZUŠ Smetanova 8, kde působí také jako vedoucí nehudebních oborů. Specializuje se mimo jiné na přípravu starších žáků na střední a vysoké školy s uměleckým zaměřením.

Manželé Eva a Petr Oslzlí s dcerou Martou, Barbarou Dayovou a Janem Šimkem se synem Vítkem na chalupě v Kalištích, 1988

Život beze strachu

Před 38 lety, v roce 1987, jsem v Anglii zanechala nervózní rodinu a sama vycestovala do komunistického Československa za lidmi, které jsem nikdy neviděla. Žádná zkušená cestovatelka jsem nebyla.

Když jsem z vysokého patra v bytě v Pionýrské ulici hleděla přes vršky stromů a hejno kroužících vran na park pod námi, Petr prohlásil: „Volíme si život beze strachu.“

Jeho zlatovlasá žena Eva mi představila dvě okaté dcerky a hned mě požádala: „Prosím nedávejte jim žádné dárky. Kdyby do školy přinesly tužky z Anglie, mohlo by nás to všechny vystavit nebezpečí.“ Tak začalo celoživotní přátelství s Petrem a Evou a jejich úžasnými přáteli. Otevřely se mi obzory české historie, kultury i české kuchyně a můj život se proměnil. Obklopovala mě vřelost a náklonnost, nápaditá tvořivost se prolínala se skvělým smyslem pro humor, avšak záhy jsem si také uvědomila, s jakou nesmírnou statečností žil tento pár svůj život ve společnosti.

Tajné semináře s hostujícími akademiky a výtvarníky se odehrávaly v jejich prostorném obývacím pokoji. „Naposledy spal v téhle posteli Václav Havel“, ukázal mi Petr úzkou postel ve studovně. Komunikace s přáteli výtvarníky, kteří bydleli ve vysokém patře sousedního činžáku, probíhala pomocí dvou plechovek umístěných v oknech obou bytů a spojených kusem napnuté rezné niti (aby se vyloučil odposlech tajné policie z běžného telefonu).

O dva roky později, v listopadu 1989, jsem jela přednášet do Brna v době, kdy mezinárodní sdělovací prostředky

přinášely zprávy o blízkém kolapsu komunistické vlády v Praze. Zemí se šířila masová národní stávka za vydatné podpory studentů a vysokoškolských pedagogů. Petr se se svými přáteli podílel na organizaci a já jsem se k nim připojila v lidském řetězu kolem bohunické věznice. Byli jsme už zpátky doma, v kuchyni, když přišla zpráva o postoji národa a pádu vlády. Eva se rozplakala a já jsem ji objala.

Doma v Anglii mi vycházela kniha pro děti okořeněná symboly vzdoru, s Petrem a jeho přítelem, výtvarníkem Rostislavem Pospíšilem, jako postavami Vlkodlaka a Klauna. Tajné přezdívky najednou vyšly najevo.

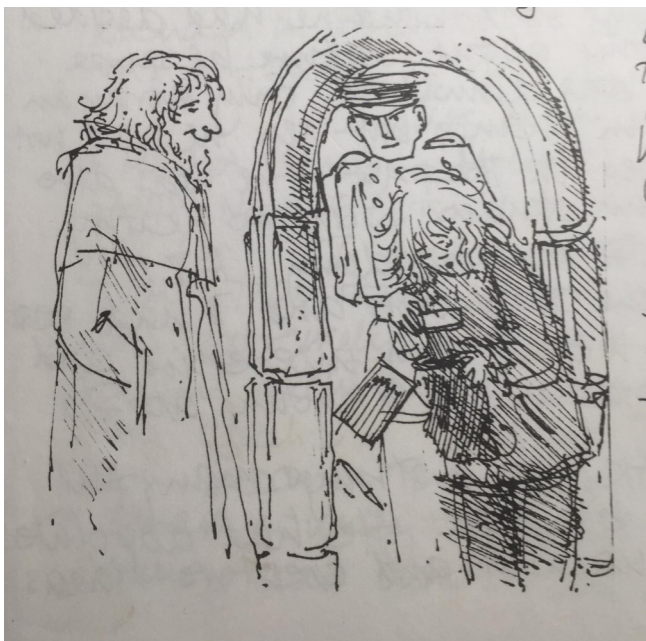
V listopadu 1991 jsem se vrátila zjišťovat, jak se nová situace vyvíjí pro výtvarníky. Stavila jsem se za Petrem v Kanceláři prezidenta republiky na Pražském hradě, načež jsem odjela do Brna navštívit Evu s dětmi. Po výborném, příjemně stráveném společném jídle jsme odjely autobusem do nedalekého Útěchova. Když se začalo stmívat a světla v místním kulturním sále se rozsvěcela k tanci, Eva, Markéta, Marta a já jsme tančily venku na zablácené cestě. Otevíral se nový svět.

Helen Ganlyová

Helen Ganlyová (1940) studovala v letech 1958–1962 na Slade School of Fine Art v Londýně. Deset let vyučovala na The Ruskin School of Drawing and the Fine Art a na pedagogické fakultě Oxford Brookes University. V roce 2000 získala ocenění Year of the Artist a stala se první rezidenční umělkyní v Ashmolean Museum v Oxfordu. Hojně vystavuje ve Velké Británii i v Evropě. V rámci bytových seminářů konaných ve spolupráci s Jan Hus Educational Foundation navštívila v druhé polovině 80. let 20. století několikrát Brno. Od roku 1966 žije a pracuje v Oxfordu.

Kresba Helen Ganlyové. Tanec s Martou Oslzlou v listopadu 1991

Kresba Helen Ganlyové. Autorka při návštěvě Petra Oslzlého na Pražském hradě

A neuvěřitelné se zase stalo skutkem

Milý Petře,

těmito Hrabalovými slovy jsme, v podání Vladimíra Hausera, nečekaně narušili velevážený akt tvojí inaugurace rektorem JAMU 1. února 2018.

Předám ti teď jako jubilantovi slovo, abych nebyl v úvodu nemístně patetický, to bys Ty jistě nerad.

Ostatně, tvoje vzpomínka se opět váže k Hrabalovi a naší nejzásadnější společné práci, kdy, především zásluhou tvojí energie a zarputilosti, se nám podařilo inscenovat v roce 1985 v Huse na provázku zakázaného Anglického krále pod titulem *Rozvzpomínání* a přelstít tak, jinak velmi bedlivé, cenzory.

Premiéra 30. dubna 1985 byla slavná, úspěch až demonstrativní, oslavy velkolepé, a nás těšilo i setkání dvou velikánů, Hrabala se Skácelem. A teď už, milý Petře, tvými slovy:

„Na druhý den jsme společně s Ivem Krobotem měli v plánu navštívit společně s Bohumilem Hrabalem jeho rodný domek v brněnské čtvrti Židenice. Několikrát nás však nevrle odbyl se slovy: „Vrátím se tam, kde jsem se narodil, kruh se uzavře a já umřu.“ Tak jsme ho dál již nepřemlouvali.

(Dva měsíce nato jsem naštěstí k svému rodnému domu v Konici u Prostějova nedošel — ulici před ním se mi v hlavě ozvala ta Hrabalova věta — ale byl jsem už blízko a den nato jsem se cestou z Moravské Třebové přizabil na kole.)“

Tak, milý Petře — první přání — nejezdí do Konice.

Snad se zdařilo, že úvod nebyl patetický, jak však dál?

Jak psát stručně o zásadním životním setkání a přátelství trvajícím sedmapadesát let...

K tvojí úctyhodné celoživotní aktivitě společenskopolitické, umělecké i pedagogické a teoretické se, pevně věřím, důstojně vyjádří odborníci, ač naše doba přeje spíše připomínání negativních příkladů politických hochštaplerů, podvodníků a korupčních afér než připomínáním pozitivních příkladů života a tvorby výjimečných osobností.

Píšeš však paměti, a to je velmi dobře, jsou velmi inspirativní nejen pro studenty a divadelníky.

Vím, jak máš rád Shakespearovy šašky, a slova tohoto ti jsou, jak Tě znám, blízká.

Nemluví ze mě trapná senilita,
co zneužívá výsad svého stáří

a chvástá se, co dokázala v mládí
či dokázala by, jen nebýt stará.

A druhé přání, oslavy tvých kulatin — a jsou opravdu kulaté, kulatější pak jen 88 — budou jistě velkolepé, já však bych si přál zasednout k Čápo, jako už tolikrát, tentokrát bychom však jen ve dvou slavili to první naše setkání naproti na Filosofické fakultě (tehdy ještě skutečně s „es“), kdy jsme se už prvním pohledem ošacovali coby silní soupeři při přijímacích pohovorech na divadelní vědě v kombinaci s dějinami umění. Kombinace krásná, ale dokončil jsi ji sám, hádám, že nikdo před a ani po Tobě tak neučinil. U Čápa je však samota opravdu hlučná, spíše bychom mlčeli, a to my divadelníci víme, že mlčení je někdy silnější než kupa slov. Tak přání třetí.

Rodnému domu v Konici ses vyhnul, nevyhýbej se však naší studovně. Pozor, dvanáct schodů dolů, pak ještě tři vpravo a hned za rohem mezi regály krásných vín je v poslední době náš stolek pro dva stále častěji opuštěný. Tedy, apeluji na návštěvy pravidelné a dochvilné. Tam v tichu Ti pak můžu jen tak, bez patosu a konečně, když je to tak kulaté, říct, čeho si u tebe vážím.

Jsi pro mě příkladem charismatické nekompromisní a nekonformní osobnosti s pevnými názory a jasným životním řádem.

Vše dobré privátně i pracovně přeju Tobě i Tvé milé rodině.

Ivo

Ivo Krobot (1948) — dramatik, divadelní scenárista, režisér a pedagog. Od roku 1968 studoval divadelní vědu a dějiny umění na Filozofické fakultě v Brně. O tři roky později byl odsouzen za urážku a útok na veřejného činitele a devět měsíců strávil na Borech. Ze studia byl vyloučen, pracoval v Pozemních stavebních, později jako propagační referent v Divadle na provázku. V roce 1978 dokončil studia divadelní režie na Janáčkově akademii múzických umění v Brně. Od té doby působil postupně v několika divadlech, od studia Dílna 24 (Divadlo ve stanu), přes Činoherní klub po Divadlo pod Palmovkou a v Národním divadle v Praze. Úzce spolupracoval i s Divadlem Husa na provázku. Jako umělecký šéf pracoval v Klicperově divadle v Hradci Králové a v Jihočeském divadle

v Českých Budějovicích, režíroval rovněž v zahraničí, například v Maďarsku, Polsku, Rakousku, Francii, Finsku. Dva-
cet pět let učí na Divadelní fakultě JAMU v ateliéru drama-
turgie a režie Petra Oslzlého. V roce 2012 byl jmenován
profesorem.

Po premiéře *Rozvzpomínání* 30. dubna 1985: Bohumil Hrabal,
Ivo Krobot, Petr Oslzlý, František Kocourek, Hrabalova žena
Eliška (Pipsi), Míla Krobotová, foto: Jef Kratochvil

Vzácný dar

Na konci roku 2024 se podsbírka Oddělení dějin kultury an-
titotalitního zaměření rozrostla o vzácný dar — fond Jiřího
Müllera a jeho rodiny. Jiří Müller, jeden z nejvýznamnějších
českých disidentů, stál dosud spíše v pozadí jako organizátor
a skrytý hybatel dění. Nejen toho předrevolučního, ale i nej-
novějšího. Právě on totiž dokázal zprostředkovat kontakt na
mnohé disidenty, kteří se nám následně rozhodli svěřit svůj
životní příběh. Těsně před Vánocemi se k tomuto kroku od-
hodlal i sám Jiří Müller. Nejednalo se však o krok náhlý a ne-
promyšlený. Samotnému aktu věnování předcházelo několik
let jeho tvrdé práce na pořádání a zevrubném popisu jednot-
livých částí.

Fond Jiřího Müllera se skládá z několika oddílů. První
tvoří samizdaty vydané společnou péčí s manželkou Bronisla-
vou v jejich vlastním vydavatelství i v Edici Prameny. Nechybí
ani samizdaty vydané v jiných edicích či knihy a časopisy exi-
lové. Budoucí badatelé najdou i velkou část sekundární lite-
ratury o Jiřím Müllerovi či jeho vlastní texty. Podstatnou
částí jsou také personalia, tedy osobní dokumenty, a doku-

menty týkající se Müllerova angažování v rámci studentského hnutí v 60. letech 20. století, včetně korespondence z tohoto období. Část fondu se týká Müllerova věznění v letech 1971–1976 a následné společné protirežimní činnosti s manželkou Bronislavou. Nechybí ani dokumenty vážící se k jejich životním osudům po sametové revoluci. Samostatnou částí jsou pak oddíly složené z korespondence a dalších dokumentů Bronislavy Müllerové a zejména pak maminky Jiřího Müllera Františky.

Fond je tak zrcadlením životní cesty nejen samotného Jiřího Müllera, ale i jeho blízkých. Je svědectvím odvahy bojovat, stát si za svými názory a být pevný ve svých postojích. Zároveň je svědectvím, že se tento životní postoj netýká jen jednotlivce izolovaně, ale i jeho rodiny a blízkých. Rozhodnutí odevzdat někomu kus vlastního života není jednoduché ani bezbolestné. Nás kurátory toto vědomí zavazuje k odpovědnosti nenechat životní příběhy schované v krabicích, ale předávat je i dalším generacím. Nenechat zapomenout.

-pp-

Jiří Müller se svým portrétem, jehož autorkou je Zuzana Blühová-Šlingová, foto: Martin Steiner

Statistická bilance

První měsíce nového roku vždy vybízí k bilanci roku předcházejícího. Učinili jsme tak i my v ODKAZu. V roce 2024 jsme obrazovým materiálem z našich sbírek přispěli do několika publikací. K těm nejvýznamnějším patří *Brno normalizační* vydané v nakladatelství Host, jehož autory jsou Alexandr Brummer a Michal Konečný. Velkou část knihy tvoří fotografie Františka Kressy, jejichž negativy jsou uloženy právě u nás. Fotografie Františka Kressy obohatily rovněž katalog k výstavě *Brněnský samizdat: Svobodné časopisy v nesvobodné době*. Výstavu uspořádala Moravská zemská knihovna v druhé polovině roku 2024. Díky bohatství našeho fondu mohla vzniknout také výstava fotografií Michaela Dusa, jež je dílem pražského spolku Krajinou přílivu. V naší badatelně jsme přivítali celkem 16 badatelských návštěv, badatelé nahlíželi převážně do fondů Michaela Dusa, Jiřího Gruši, Jan Hus Educational Foundation a Jana Šimsy. Zpracovali jsme celkem 2 821 inventárních čísel v muzejním systému Demus.

For our English Speaking Friends

The first issue of the Odkaz bulletin in 2025 is dedicated to the dramaturg, screenwriter, actor, and educator Petr Oslzlý, who will celebrate his 80th birthday this April. Theatrical collaboration with the honoree is reflected upon in an article by the director Ivo Krobot. In the 1980s, the Oslzlý household hosted underground seminars featuring British lecturers who came to Czechoslovakia as part of the collaboration with the Jan Hus Educational Foundation. The bulletin includes recollections of the atmosphere of these seminars from the Oslzlýs' daughters Markéta Sládečková and Marta Ondráčková and one of the lecturers, the artist Helen Ganly.

In other sections, you will find information about our department's latest acquisition and a statistical summary of the past year.

Odkaz — Čtvrtletník Oddělení dějin kultury antitotalitního zaměření, číslo 1, ročník 3

Autoři textů: Helen Ganlyová, Ivo Krobot, Marta Ondráčková, Petr Oslzlý, Petra Pichlová, Markéta Sládečková, překlady: Jana Klapilová

Moravské zemské muzeum, Hudcova 76, 612 00

Brno-Medlánky, e-mail: ppichlova@mzm.cz

© Moravské zemské muzeum, 2025